

Cooperativismo e Enonomía Social, nº 31 (2008-2009), pp. 79-82

”A REFORMA DO CONSELLO ESTATAL PARA O FOMENTO DA ECONOMÍA SOCIAL”.

José Antonio RODRÍGUEZ MIGUEZ y
María Jesús RODRÍGUEZ MIGUEZ

Dentro da crónica anual que leva a cabo a Revista *Cooperativo e Economía Social*, no ano 2008 debemos salientar a reforma que na lexislación estatal a levou a cabo o Real decreto 1506/2008, do 12 de setembro, pola que se modifica o Real decreto 219/2001, do 2 de marzo, sobre organización e funcionamento do Consello para o Fomento da Economía Social.

Como sabemos este organismo veu substituír ao Consello de Fomento da Economía Social que recollía a Lei 3/1987, do 2 de abril, Xeral de Cooperativas (derrogado pola Disposición derogatoria. Terceira da vixente Lei 27/1999, do 16 xullo, de Cooperativas).

O Real decreto 219/2001, do 2 de marzo, ten a súa orixe na Disposición adicional segunda da Lei 27/1999, do 16 de xullo, de Cooperativas, que procedeu a crear o Consello para o Fomento da Economía Social, configurándoo como “*órgano asesor e consultivo para as actividades relacionadas coa economía social, integrado, a través do Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais, na Administración Xeral do Estado, aínda que sen participar na estrutura xerárquica desta e actuando como un órgano de colaboración e coordinación do movemento asociativo e a Administración Xeral do Estado.*” (Preámbulo do citado RD).

Na mesma Lei 27/1999 atribuíuse ao Goberno, a proposta do Ministro de Trabajo e Asuntos Sociais, a posibilidade de ditar normas para a súa aplicación e desenvolvemento da mencionada Lei (Disposición final quinta, da Lei 27/1999).

No marco desta xenérica atribución de desenvolvemento normativo conferida ao Goberno ditouse, mediante Real decreto, a regulación precisa para a aplicación do referido Consello.

O Real decreto 219/2001 desenvolveu, ao longo de 13 artigos, unha disposición adicional única e tres finais, a organización e funcionamento do Consello para o Fomento da Economía Social, definindo, en particular, no que se refire ao seu articulado:

O eu obxecto (Artigo 1), as súas funcións e ámbito (Artigo 2), a súa composición (Artigo 3), as regras de funcionamento (Artigo 4), os cargos de Presidente (Artigo 5), Vocais (Artigo 6) e Secretario (Artigo 7), así como a Comisión Permanente (Artigo 8) e cuestións xerais de funcionamento dos órganos colexiados como o réxime de convocatorias (Artigo 9), orden do día (Artigo 10), constitución (Artigo 11), a adopción de acordos e as actas do Consello (Artigo 12) e a creación de Grupos de traballo (Artigo 13).

O contido da reforma introducida polo Real decreto 219/2001, do 2 de marzo é, sen embargo, moi limitado e de carácter puramente de técnica normativa, pois débese a necesidade de adaptar o número de vocais que, procedentes dos diversos departamentos ministeriais e con rango de director xeral, asumen dita condición.

Non se trata da primeira reforma deste tipo que experimenta a norma, pois modificouse xa no seu día, como consecuencia da do cambio da estrutura dos ministerios levada a cabo en 2004 (Real decreto 553/2004, do 17 de abril, polo que se modificou a estrutura dos departamentos ministeriais), por medio do Real decreto 177/2005, do 18 de febreiro. O novo Real decreto responde, pois, a idéntica necesidade, adaptar a composición do Consello a unha nova modificación da estrutura dos ministerios efectuada polo Real decreto 432/2008, de 12 de abril, que introduciu diferentes cambios nas competencias e denominacións de determinados departamentos ministeriais; en concreto, nos de Traballo e Inmigración (Real decreto 1129/2008, do 4 de xullo).

O artigo concreto que é obxecto de modificación e, por conseguinte o 3º.1, punto b), no que, aínda que se mantén o número de vogais en 17, tamén con rango de director xeral, establécese a distribución seguinte: tres do Ministerio de Traballo e Inmigración; dous por cada un dos Ministerios de Economía e Facenda, de Industria, Turismo e Comercio, de Medio Ambiente, e Medio Rural e Mariño, e de Sanidade e Consumo; e un por cada un dos Ministerios de Fomento, de Educación, Política Social e

Deporte, da Presidencia, de Administracións Públicas, de Vivenda, e de Igualdade.

Así mesmo, mediante unha Disposición adicional única ponse de manifesto as referencias correspondentes que se contiñan na norma modificada; de tal xeito que:

“As referencias que se fan no Real decreto 219/2001, do 2 de marzo, modificado polo Real decreto 177/2005, de 18 de febreiro, a extinguido Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e á súa titular, ao Director Xeral da Economía Social, de Traballo Autónomo e do Fondo Social Europeo e ao Subdirector Xeral de Fomento e Desenvolvemento Empresarial e Rexistro de Entidades deben entenderse efectuadas ao Ministerio de Traballo e Inmigración e ao seu titular, e aos titulares da Dirección Xeral da Economía Social, de Traballo Autónomo e da Responsabilidade Social das Empresas e da Subdirección Xeral da Economía Social, de Traballo Autónomo e da Responsabilidade Social das Empresas, respectivamente.”

Feitas estas primeiras consideracións, parece oportuno aludir, aínda que sexa de maneira breve, ás peculiaridades do órgano equivalente creado no marco da lexislación autonómica galega en materia de cooperativas: o Consello Galego de Cooperativas (“CGC”), regulado no artigo 135 da Lei 5/1998, do 18 de decembro de 1998, de Cooperativas de Galicia, norma que efectuou a adaptación ás particularidades de Galicia, da norma estatal de cooperativas.

O CGC configúrase como o máximo órgano de promoción e difusión do cooperativismo na Comunidade Autónoma de Galicia, con funcións, ademais de carácter consultivo e asesor das Administracións públicas galegas en aqueles temas que afectasen ao cooperativismo, para velar en todo momento por:

- O cumprimento dos principios cooperativos,
- A adecuada aplicación da Lei de Cooperativas de Galicia e,
- O respecto das regras de unha xestión correcta e democrática das cooperativas de Galicia, sen prexuízo das funcións inspectoras que corresponden a Administración.

Dito órgano goza, así mesmo, de plena capacidade de obrar para o exercicio das funcións que se lle atribúen na propia Lei de Cooperativas de Galicia e nas súas normas de desenvolvemento, recoñecéndosele a autonomía suficiente para a execución das mesmas, baixo a adscrición á consellería competente en materia de traballo.

Volvendo á norma obxecto principal do noso comentario, resulta evidente que este tipo de normas de “adaptación” ou “actualización”, como poderíamos chamalas, son útiles e necesarias, pois contribúen a depuración do ordenamento xurídico; sen embargo, poñen en evidencia á futilidade de certos cambios estruturais na organización das Administracións públicas, tanto estatal como autonómico, posto que ditas modificación nunca son inocuas senón que supoñen unha importante carga de traballo administrativo e de recursos humanos e materiais, que non sempre están xustificadas por melloras sensibles na eficiencia do funcionamento do aparato administrativo. E aínda de que partimos da presunción “*iuris tantum*”, de que este factor se toma en conta, as veces, parece cuestionable alomenos desde a perspectiva da correcta organización burocrática das Administracións públicas.

Cómpre rematar, en resumo, que non parece lóxico nin eficiente, que a Administración mude constante de estrutura e de denominacións, moitas veces por razóns simplemente cosméticas ou froito de simples asignacións de cotas de poder, -o que non se debe presumir, non obstante-, pero que nos fai lembrar con certa nostalxia como nalgúns outros estados, con democracias máis consolidadas -como sería, por exemplo, Gran Bretaña-, algúns dos departamentos ministeriais manteñen continuamente os seus nomes tradicionais, ás veces ao longo dos séculos, como no caso do coñecido “*Foreign Office*”, para referirse ao encargado dos asuntos exteriores, ou o máis particular, a denominación de “*Chancellor of the Exchequer*”, para referirse ao ministro que se ocupa dos asuntos económicos.